

Konferencja: „Smartfony, telefony, tablety: rozpraszanie kierowców – nowe zagrożenie na drodze”

Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

Warszawa, dn. 12. 11. 2013 r.

ROZPROSZENIE UWAGI - kilka słów z polskiej perspektywy

Ilona Buttler

Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

Instytut Transportu Samochodowego

ilona.buttler@its.waw.pl

www.its.waw.pl

ROZPROSZENIE A WYPADKI DROGOWE

Szacuje się, że rozproszenie uwagi występuje w 20 – 30 % wypadków drogowych.

W badaniach amerykańskich „100-Car Naturalistic Study” wykazano, że rozproszenie uwagi występowało w 33% wypadków drogowych i w 27% „niby-wypadkach”.

Źródło: Robyn Robertson (Traffic Injury Research Foundation; 2012):
The Evolution of Distracted Driving. CAA/TIRF Distracted Driving Conference Toronto, Canada

www.its.waw.pl

ROZPROSZENIE UWAGI - WSTĘPNE PODSUMOWANIE

- rozproszenie wywołane obsługą urządzeń w samochodzie wydaje się mocniej wpływać na jazdę kierowcy niż bodźce napływające z zewnątrz,
- korzystanie z telefonu oraz „poważna” rozmowa (przez telefon lub z pasażerem) należą do najsilniejszych czynników rozpraszcających kierowcę,
- rozproszenie może wpływać na zachowanie kierowcy (prędkość jazdy, pozycja na pasie, odstęp od poprzedniego pojazdu) oraz na bezpieczeństwo (czas reakcji, prawdopodobieństwo wypadku),
- strategie kompensacyjne mogą się nie sprawdzać, zwłaszcza wtedy gdy pojawi się niespodziewane zdarzenie.

Źródło: George Yannis (2012): The Effects of Different Types of Driver Distractions: Findings from the EU. CAA/TIRF Distracted Driving Conference Toronto, Canada

PROBLEMY Z POJĘCIEM „ROZPROSZENIE UWAGI”

1. Definicja pojęcia

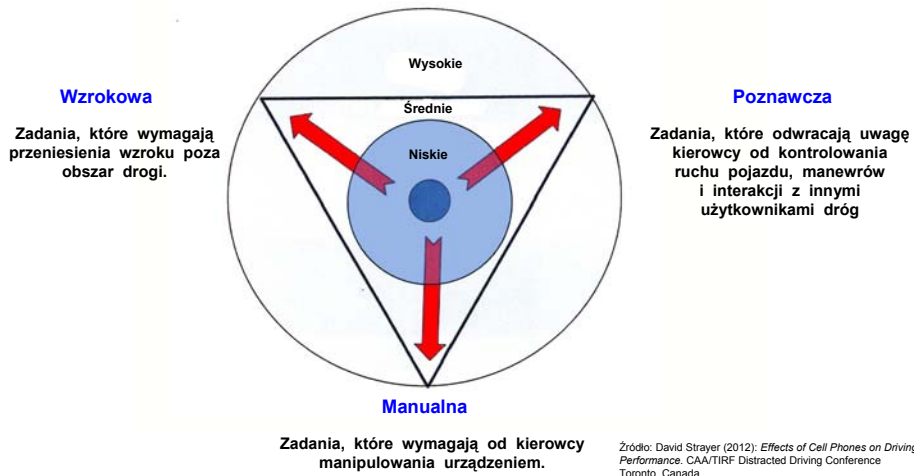
Każda czynność, która może odwracać uwagę osoby od podstawowego zadania: prowadzenia pojazdu. Te zakłócenia zagrażają bezpieczeństwu kierowcy, pasażera oraz osób postronnych (David Melton).

NHTSA ogólnie definiuje rozproszenie uwagi kierowcy jako cokolwiek, co może oderwać wzrokowe, manualne lub poznawcze zdolności kierowcy od prowadzenia pojazdu. Do rozproszenia dochodzi, gdy kierowca odwraca uwagę od zadań związanych z prowadzeniem pojazdu.

Źródło: Amy Schick (2012): Distracted Driving U.S. Federal Initiatives. CAA/TIRF Distracted Driving Conference Toronto, Canada

ROZPROSZENIE UWAGI KIEROWCY

PROBLEMY Z POJĘCIEM „ROZPROSZENIE UWAGI”

Definicja opracowana podczas International Conference on Distracted Driving (Kanada; 2005)

„od czynności krytycznych dla bezpiecznego prowadzenia pojazdu

„**Oderwanie uwagi** od prowadzenia pojazdu, gdy kierowca okresowo skupia się na przedmiocie, osobie, zadaniu lub zdarzeniu, które nie są związane z prowadzeniem pojazdu. Ogranicza to świadomość kierowcy, jego zdolność do podejmowania decyzji i wykonania manewrów, a to z kolei zwiększa prawdopodobieństwo (ryzyko) pojawienia się działań korygujących, niby-wypadków lub wypadków drogowych”.

PROBLEMY Z POJĘCIEM „ROZPROSZENIE UWAGI”

Problem relacji między „rozproszeniem uwagi” a „niewagą”;

(Propozycja M.A. Regana i in. 2011):

Niewaga – niewystarczająca lub brak uwagi przy realizacji krytycznych z punktu widzenia bezpieczeństwa działań.

Rozproszenie - jedną z form niewagi.

Problem operacjonalizacji definicji, która umożliwi nie tylko obserwację i kodowanie zachowań kierowcy, a także egzekucję przepisów.

Źródło: Michael A. Regan, Charlene Hallett, Craig P. Gordon (2011): Driver distraction and driver inattention: Definition, relationship and taxonomy. Accident Analysis and Prevention 43 (2011) 1771–1781

2009: KAMPANIA „PROWADZISZ - ODŁÓŻ TELEFON”

Organizator:
Fundacja Marketingu Społecznego

Partnerzy:

Inicjatywa „Grupy Perswazja w Praktyce” działającej przy Instytucie Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, przy współpracy Fundacji Marketingu Społecznego.

Badania opinii społecznych: Grupy Perswazji w Praktyce (2009)

2009 – 20xx ? : KAMPANIA „DAJEMY CI WOLNĄ RĘKĘ”

Organizator: Nokia Poland (m.in. vouchery na darmową instalację 1000 zestawów głośnomówiących dowolnej marki).

Badania opinii społecznych: Millward Brown SMG/KRC (listopad 2009)

www.its.waw.pl

Badanie opinii użytkowników dróg na temat zagrożeń występujących w ruchu drogowym w Europie (październik 2010)

(Instytut Transportu Samochodowego i Millward Brown SMG/KRC)

Badanie zrealizowane zostało na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie trzech grup dorosłych (w wieku 18+) użytkowników dróg: kierowców samochodów, motocyklistów i innych użytkowników dróg (pieszych, rowerzystów, użytkowników komunikacji publicznej). Dobór osób do poszczególnych grup użytkowników dróg miał charakter kwotowy. Dla poszczególnych grup założono następujące liczebności: Próba kierowców samochodów N = 730 osób; Próba motocyklistów N = 545 osób; Próba innych użytkowników dróg N = 540 osób.

Badanie właściwe zrealizowane zostało metodą indywidualnych wywiadów kwestionariuszowych (face to face) przeprowadzanych w domach respondentów. Badanie odbyło się w październiku i listopadzie 2010 roku.

www.its.waw.pl

RAPORT z badań ilościowych przygotowany przy okazji implementacji kampanii budującej świadomość prędkości z serii kampanii „Włącz Myślenie” (04. 2011)

(„Legend Group” Sp. z o.o. w Konsorcjum z MEC Sp. z o.o. i „On Board Public Relations” Sp. z o.o.)

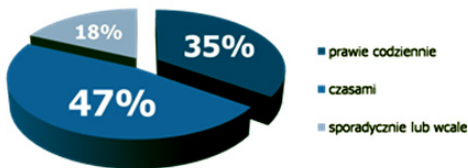

Badanie zrealizowano w dniach 6-12 kwietnia 2011 roku na 1000-osobowej, reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków. Dodatkowo przeprowadzono: 200 wywiadów z kierowcami w wieku 18-24 lat, 200 wywiadów z kierowcami w wieku 25-39 lat, 300 wywiadów z kierowcami, którzy w ciągu ostatnich 3 lat dostali mandat za przekroczenie dozwolonej prędkości.

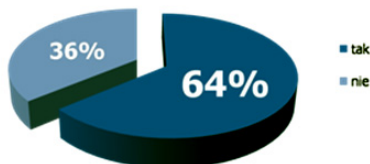
W badaniu wykorzystano technikę wywiadu bezpośredniego wspomaganego komputerowo. Wywiady zrealizowano w domach respondentów.

BADANIA „GRUPY PERSWAZJA W PRAKTYCE” (2009)

„Jak często Pan/Pani korzysta z telefonu podczas prowadzenia samochodu?”

„Czy odbiera Pan/Pani lub pisze SMS-y podczas prowadzenia samochodu?”

Badanie Millward Brown: DAJEMY CI WOLNĄ RĘKĘ (2009)

97 % badanych zdaje sobie sprawę, że rozmawianie przez telefon grozi mandatem;

95 % - wie, że jest to niebezpieczne.

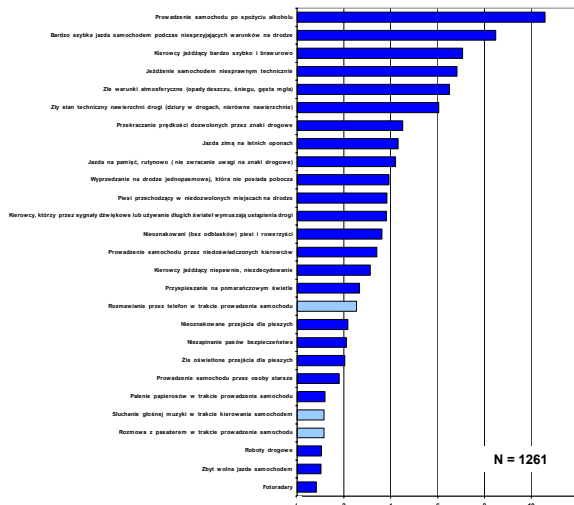

60% przyznaje się do rozmawiania przez telefon.

27% czyta w telefonie, 18 % pisze SMS-y, 7% korzysta z nawigacji w telefonie, są także osoby, które w telefonie przeglądają strony internetowe.

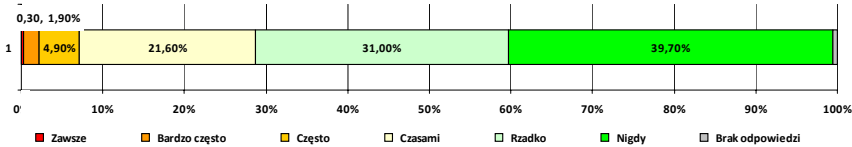
CZYNNIKI ZAGRAŻAJĄCE BEZPIECZEŃSTWU NA DRODZE

Źródło: RAPORT z badań ilościowych przygotowany przy okazji implementacji kampanii budującej świadomość prędkości z serii kampanii „Włącz Myślenie” (2011)

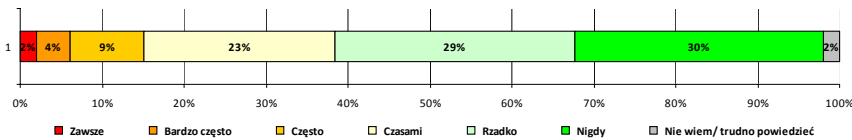
KORZYSTANIE Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO PODCZAS JAZDY

2010 (SARTRE 4): Jak często podczas jazdy....d) rozmawia Pan(i) przez telefon komórkowy (N = 730)

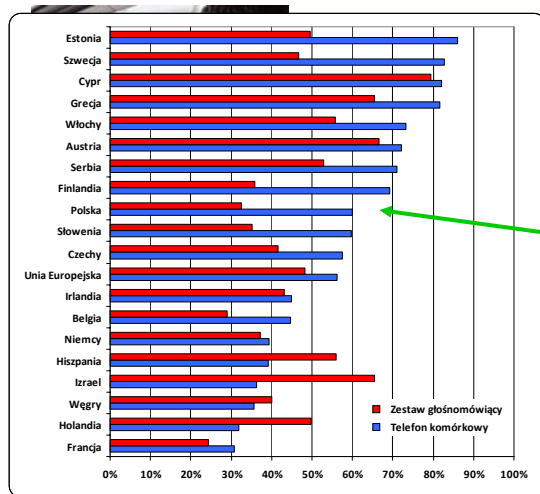
60%

2011 (KRBRD): Proszę powiedzieć, jak często zdarza się Panu(i) postępować w ten sposób? - Podczas jazdy samochodem korzystanie z telefonu komórkowego bez zestawu głośnomówiącego (N = 1261)

68%

KORZYSTANIE Z TELEFONU W RUCHU DROGOWYM

W 2010 roku 80 – 90 %
osób korzystało z telefonu
komórkowego.

Kierowcy w ruchu drogowym:

- Telefon – 60 %,
- Zestaw głośnomówiący - 35,3 %.

Motocykliści – 31%,

Piesi – 66,2 %,

Rowerzyści – 23,9 %.

„ROZPROSZENIE UWAGI” W POLSKICH PRZEPISACH

Ustawa Prawo o Ruchu Drogowym
(06. 1997r.)

Art. 45 ust 2. Kierującemu pojazdem
zabrania się:

- 1) korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku;

Kraj	Telefony komórkowe	Nawigacja	Odtwarzacze muzyczne	Odtwarzacze TV/radio
Austria (AT)	Specyficzne			Ogólne
Belgia (BE)	Specyficzne			
Bulgaria (BG)	Specyficzne			
Cypr (CY)	Specyficzne	Specyficzne		Specyficzne
Czechy (CZ)	Specyficzne	Ogólne		
Dania (DK)	Specyficzne	Ogólne		Ogólne
Estonia (EE)	Specyficzne		Ogólne	Ogólne
Finlandia (FI)	Specyficzne	Specyficzne	Specyficzne	Specyficzne
Francja (FR)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Specyficzne
Grecja (EL)	Specyficzne	Ogólne	Specyficzne	Specyficzne
Hiszpania (ES)	Specyficzne	Specyficzne	Specyficzne	Specyficzne
Holandia (NL)	Specyficzne	Ogólne		Ogólne
Irlandia (IE)	Specyficzne			
Islandia (IS)	Specyficzne			
Litwa (LT)	Specyficzne			
Luksemburg (LU)	Specyficzne	Specyficzne	Specyficzne	
Łotwa (LV)	Specyficzne			
Malta (MT)	Specyficzne	Ogólne	Specyficzne	
Niemcy (DE)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne
Polska (PL)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne
Portugalia (PT)	Specyficzne	Ogólne	Specyficzne	Ogólne
Rumunia (RO)	Specyficzne			
Słowacja (SK)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne
Słowenia (SI)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne
Szwajcaria (CH)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne
Szwecja (SE)				
W. Brytania (UK)	Specyficzne	Ogólne		Specyficzne
Węgry (HU)	Specyficzne			
Włochy (IT)	Specyficzne	Ogólne	Ogólne	Ogólne

Źródło: Timmo Janitzek i in. (2009): Study on the regulatory situation in the Member States regarding brought-in (i.e. nomadic) devices and their use in vehicles. Project SMART

www.its.waw.pl

KIEROWCY UKARANI PRZEZ POLICJĘ ZA ROZMOWĘ PRZEZ TELEFON PODCZAS JAZDY

2007 - 17 857 kierowców
 2008 - 23 730 kierowców
 2009 - 35 720 kierowców
 2010 - 48 937 kierowców
 2011 - 58 179 kierowców
 2012 - 72 714 kierowców
 2013* - 72 276 kierowców

(2010; SARTRE 4): Czy w ciągu ostatnich 3 lat został(a) Pan(i) ukarany(a) za korzystanie z telefonu komórkowego podczas jazdy ....

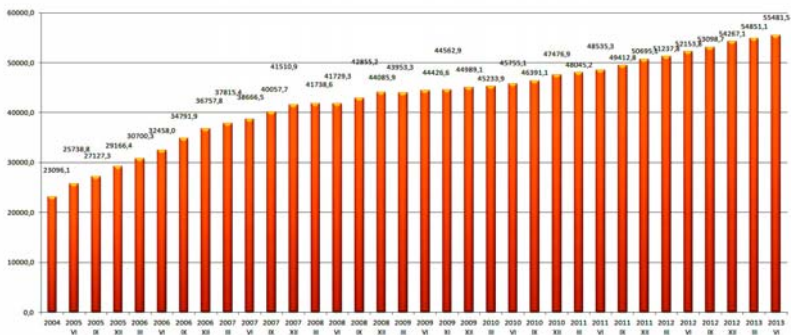
- samochodem - 2,1 %
- motocyklem - 0,4 %

Liczba aktywnych kart SIM w Polsce na koniec II kw. 2013 r. wyniosła 55,48 mln kart. Oznacza to rozpowszechnienie w populacji telefonii komórkowej na poziomie 144%.

W II kw. operatorzy zwiększyli liczbę aktywnych kart o ponad 630 tys.

Liczba aktywnych kart SIM/klientów sieci komórkowych (w tys.) 2000 - 2013

Źródło: Główny Urząd Statystyczny